

IV JORNADES DE PRÀCTICA PSICOMOTRIU B AUCOUTURIER

Ponència:

EL COS I LA IMATGE

Vicenç Arnáiz Sancho
EAP Menorca

Palma. Novembre 2003

1.- El teixit emocional tenyeix el paisatge en el que percebim la pròpia existència. A l'estructura afectiva hi instal·lam els referents més arcaics del viure.

1. A.- Des del primer moment el desig i la necessitat de viure esdevenen capacitat de creixement fins arribar a identificar-se el viure i el créixer.

Crèixer té a veure amb la decisió d'entendre el món, entendre-'s amb els altres i comprendre-'s a hom mateix.

Sovint identifiquem l'afectivitat només com el grau de complaença en les relacions i com font d'energia. Sovint olvidam que l'afectivitat també té a veure amb el pensament (què pensam, com pensam i, fins tot, per què pensam)

2.- Els processos posats en joc fugen de camins establerts i convoquen la pròpia originalitat. L'itinerari apareix inicialment com un "tot és possible" en lo personal i un "tot és relatiu" referit al que abans era considerat "realitat objectiva". Així, ara, tot és versionable i la realitat a considerar en primer lloc és la personal, la íntima.

2. A.- Hem après a afavorir la construcció de l'originalitat escoltant i comprenent la dimensió més emergent de cada ú: la vivència corporal i la seva expressivitat. Després de tot el cos és el nostre lloc de vida. Així hem obert un dels camins a la possibilitat d'entendre'ns amb noltros mateixos i alhora ens és exigut conviure amb la fragilitat i la incertesa sense caure en el desconcert

3.- No fa massa ens enfrontàvem a concepcions que s'estalonaven en la dualitat cos-esperit. Vam proposar i afrontàrem la concepció d'un únic jo amb multiples dimensions que s'entrecualquen, interaccionen i complementen en una estructura complexa però unica i globalitzada. Hem generat referents i recursos educatius per fer més assumible aquesta novíssima identitat com humans: mai havia sigut més possible ni més confús ser hom mateix

3. A.- Deixada enrera l'etapa històrica del "cos amagat", del cos negat, estem en plena exaltació pedagògica de la descoberta i la vivència del cos. Ho creim i ho practicam. A l'escola, costi el que costi, cercam ofertar ambients i possibilitats per la descoberta d'hom mateix. Fins i tot consideram la pròpia imatge un objectiu bàsic i condicionant dels altres perque intuim que la imatge és l'eina per transitar entre allò més íntim i allò més públic, entre allò més particular i allò més col·lectiu

4.- Van ser anys i afanys per inventar-nos la didàctica de l'abordatge corporal del ser que han generat no sols riquesa en les formes sino sobretot profunditat i eficàcia en les propostes educatives, reeducatives i terapèutiques. Tant és així que utilitzam els paràmetres d'expressivitat per valorar i entendre les capacitats i dificultats de cada ú.

4. A.- Sabem còm mobilitzar les emocions des de les activitats de maternatge i de seguretat profunda,.

Ens dóna goig explicar còm aquestes tenen a veure amb la dendrificació i la corticalització de la conducta en forma de pensament.

Ja no ens confonen les fixacions ni les barrejam amb les errades ni auto-afirmacions.

Sabem còm estimar i sobretot sabem com ajudar a perdre la por a deixar-se estimar.

Parlam amb certa agilitat de la fragilitat tònic-emocional i la inquietud i inestabilitat psicomotriu que genera

Explicam algunes dificultats en l'aprenentatge com resultat de l'emergència de conflictes íntims però sobretot sabem còm intentar conduir els conflictes fins a dur-los al diàleg entre hom i la pròpia expressivitat .

Coneixem l'itinerari de la representació. Un caminó que comença en els referents més arcaics i primitius Després s'enfila fins a fer

possible proclamar la conquesta del sentit personal i el diàleg amb l'altre

5.- Més que mai la imatge, cal dir-ho, i més precisament la imatge corporal no és el resultat d'un flash ni d'una sensació ni de moltes. Tampoc no és l'amagatall per refugiar-se quan arriben els conflictes amb els altres.

La imatge és el resultat del conjunt de percepcions i silencis, relacions i soletats, vivències i expectatives, plaers i sofriments, pors i certeses, impulsos i inhibicions..... La imatge sana és el resultat estructurat i assumible. La imatge és un procés personal però no individual, íntim però no secret.

La imatge corporal és un tot, però és analitzable. És la vivència feta experiència i per tant compartible, dialogable. La imatge corporal més enllà del seu component inconscient esdevé, la feim esdevenir narració i així assoleix una dimensió de transformable.

La imatge esdevé la metàfora corporal en la que ens descobrim, en la que construïm el paisatge de què és viure i inclús per que viure.

5. A.- El paper de l'educador té a veure amb la comprensió més que amb la distància, té a veure amb l'escolta més que amb l'observació, té a veure la intel·ligència i el compromís.

El que se li demana a l'educador no és que contempli sino que entengui, que humanitzi la imatge de cada ú de forma que sigui col·lectivament intel·ligible i culturalment eficaç.

6.- Potser ja ha començat la mudança del repte en alguna de les seves dimensions,

- Les imatges començaren siguint referents de certesa i autenticitat inequívoca per la seva claretat. Ara ja s'esdevé a vegades que les imatges són l'eina de la ficció, de l'engany i la disfressa.
- El repte va arribar a nosaltres quan afrontava la necessitat de dimensionar-se corporalment: per ser calia assumir la consciència del cos en el que estem instal·lats, el cos que som. Ja no solem identificar les dificultats en la dimensió corporal

sino en la temporal: necessitam temps per ser, per pensar, per comunicar-nos... temps per entendre i entendre'ns. La dificultat és també, ja, la temporalitat

- Venim d'una història recent en la que calia combatre per poder fer: Reclamàvem el dret a l'activitat: Ara insòlitàment és als infants a qui hem de proclamar el per què moure's
- Ens calia reivindicar el dret a desitjar perquè el desig era referent de les necessitats. Ens calia afirmar el dret al plaer com adreça on trobar-nos. Ens calia proclamar "els ares" com alliberació de l'ahir. Ara sovint ens cal proclamar més l'esperança que el desig. Ara moltes vegades hem de reclamar el compromís. Sobretot hem d'afirmar que sovint l'ara ja és ahir i que el futur és possible.